

Литвинчук Оксана

кандидат філософських наук, доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-5370-1674>

Шевчук Андрій

доктор історичних наук, професор кафедри
міжнародних відносин і політичного менеджменту
Державний університет «Житомирська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0001-9023-5214>

Юрківський Олександр

кандидат економічних наук, доцент
Державного університету «Житомирська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0003-0297-2519>

Дика Олена

кандидат економічних наук, доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-0800-3498>

**Дипломатична Україна на міжнародній арені: прорахунки та здобутки в умовах
воєнного часу (закінчення)**

Анотація. Обґрунтовано особливості формування всеохоплюючої програми міжнародної військової та економічної підтримки міжнародних партнерів, що результативно зміцнюватиме обороноздатність України та забезпечуватиме можливість ефективного протистояння російській агресії. Особлива увага приділяється зміцненню обороноздатності України шляхом постачання сучасного військового обладнання, організації спільних військових навчань та підвищення кваліфікації українських військовослужбовців. Розроблено комплексний план післявоєнного відновлення, що включатиме міжнародну фінансову, технічну та експертну допомогу задля відбудови пошкодженої інфраструктури та відновлення економічного потенціалу країни, забезпечуючи стабільність, економічне зростання та підвищення рівня життя українців. Крім того, план передбачає реформування державних інституцій, впровадження сучасних технологій, покращення системи охорони здоров'я, а також розвиток малого та середнього бізнесу. Ці заходи спрямовані на створення міцної основи для довгострокового відновлення, економічного зростання та забезпечення суверенітету й територіальної цілісності України.

Під час дослідження використано ряд наукових методів: методи аналізу та синтезу, системний, порівняльний, історичний, метод експертних оцінок, а також для формулювання висновків – логічний метод.

Ключові слова: українська дипломатія, дипломатична політика, російсько-українська війна, міжнародна діяльність, післявоєнне відновлення, зовнішня політика, міжнародна підтримка.

Актуальність теми. У попередньому номері (№ 2–3 – 2024) наукового видання міститься початок дослідження проблематики щодо особливостей дипломатичної політики в умовах російсько-української війни. Зокрема, проаналізовано ключові завдання вітчизняної дипломатії, спрямовані на зміцнення міжнародної підтримки України. Разом із тим зроблено акцент на міжнародних безпекових організаціях щодо підвищення їх здатності ефективніше реагувати на порушення міжнародних правових норм РФ, що систематично фіксуються на території України. А також ґрунтовно проаналізовано внесок української дипломатії щодо санкційних дій, які включають у себе 14 санкційних пакетів, ухвалених Радою Євросоюзу.

Дана стаття є продовженням викладу отриманих результатів та містить подальший авторський аналіз сутності дипломатичних стратегій щодо міжнародної військової та економічної підтримки та створення комплексного плану поствоєнного відновлення України.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти дипломатичної співпраці України в контексті сучасних викликів і потреб в умовах російсько-української війни висвітлюють як українські, так і зарубіжні експерти та науковці. Численні дослідження та публікації створені В. Адамиком, П. Баєвим, І. Боднарюком [7], І. Грантом, О. Дем'янюком [2], М. Карпентером, О. Квятковською, В. Косиком [8], Д. Кулебою, С. Леонтовичем [19], Т. Мединською [7], Н. Морозовим [8], Н. Мюлдером, А. Поляковою, Т. Снайдером, Д. Фрідом, П. Щипанським [19]. Проте нові виклики, попри значну кількість наукових досліджень, вимагають поглибленого обґрунтування та аналізу.

Формулювання мети статті – обґрунтувати визначальні та рішучі напрями діяльності вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни, а також проаналізувати її здобутки та прорахунки.

Необхідно ґрунтовно обміркувати програми міжнародної військової та економічної підтримки України, а також варто ретельно проаналізувати питання відновлення України, забезпечення її територіальної цілісності та незалежності в умовах постконфліктного відновлення.

Викладення основного матеріалу з повним обґрунтуванням результатів. Щодо військової та економічної допомоги Україні, то в цьому аспекті відбувається найгарячіша дипломатична дискусія. Дипломатична підтримка в забезпеченні України необхідною зброєю для захисту від російської агресії є одним із ключових пріоритетів української дипломатії на всіх рівнях – від Президента, МЗС, Міноборони до посольств.

Головне завдання – домогтися постачання українським Збройним силам озброєнь у достатній кількості, належних видів та забезпечити їх фінансування. Це питання повністю віднесено до найвищих пріоритетів вітчизняної дипломатичної роботи.

Як зауважує О. Литвинчук, «від міжнародних партнерів Україна отримує значну фінансову допомогу, яка спрямована на підтримку економіки, розвиток інфраструктури, стимулювання підприємництва та зменшення бюджетного дефіциту. Ця підтримка сприяє економічному відновленню та стабілізації фінансової ситуації в країні» [6, с. 245].

Значних результатів у цьому напрямку вже досягнуто. З початку широкомасштабного вторгнення РФ у лютому 2022 року країни Євросоюзу надали Україні військової допомоги на суму 31 мільярд євро [17], які спрямовуються на постачання озброєнь, амуніції, військової техніки та іншого спорядження для потреб ЗСУ.

Крім ЄС, Україна отримує вагомую військову підтримку від США, Великобританії, Канади та інших союзників і партнерів. Ця допомога має вирішальне значення для забезпечення обороноздатності держави та захисту від російського агресора.

Українська дипломатія продовжує активну роботу для нарощування військової допомоги, адже від цього залежить здатність ЗСУ успішно відбивати ворожі атаки та звільняти окуповані території.

Представник ЄС із питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель заявив: «Мій останній звіт про військову підтримку України – я говорив про 28 мільярдів євро. Зараз ця цифра становить 31 мільярд євро. Отже, щодня вона змінюється. Так, з початку війни ми надали €31 млрд військової допомоги, а на цей рік заплановано ще €20 млрд. Тож ми продовжуємо підтримувати Україну. Щодо поставок боєприпасів, то ЄС передав Україні майже 500 000 снарядів» [17].

Сполучені Штати Америки залишаються найбільшим донором військової допомоги для України (табл. 2). Обсяг американської підтримки є критично важливим, і її припинення буде надзвичайно складно компенсувати з інших джерел [14].

Таблиця 2

Фінансова, гуманітарна та військова допомога Україні

Країни	Фінансова допомога	Гуманітарна допомога	Військова допомога	Разом
США	24,3	3,6	42,8	70,7
Великобританія	3,9	0,3	6,6	10,8
Канада	3,4	0,4	1,5	4,9
Австралія	0,0	0,1	0,4	0,5
Японія	5,6	1	0	6,6
Норвегія	0,9	0,2	1	2,1

Джерело: сформовано на основі [6]

«Адміністрацією президента США внесено до Конгресу бюджетний запит на виділення додаткового фінансування для підтримки України на 2024 рік обсягом 61,4 млрд дол. США, зокрема 44,4 млрд дол. США – для оборонної підтримки України» [1].

Водночас, активну участь у наданні Україні озброєнь та військового спорядження беруть й інші держави-партнери. Серед провідних донорів – Велика Британія, Канада, Австралія, Японія, Норвегія та багато інших країн (рис. 1).

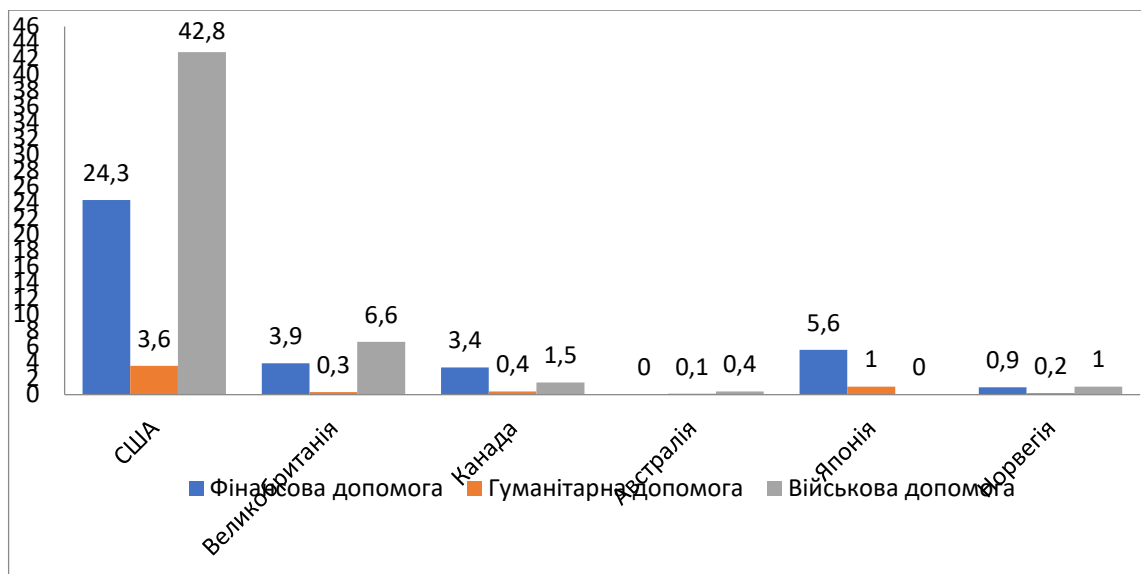

Рис. 1. Допомога Україні від держав-партнерів [7]

Їхня допомога суттєво доповнює постачання з США і дозволяє більш повно задовольняти потреби Збройних сил України в різних видах озброєнь, техніки, боєприпасів тощо.

Така широка коаліція міжнародних партнерів, які підтримують Україну війсьними ресурсами, є безпрецедентною. Це свідчить про рішучість світової спільноти протидіяти російській агресії та допомогти нашій державі відстояти свій суверенітет і територіальну цілісність.

Диверсифікація джерел надходження військової допомоги робить Україну менш залежною від одного донора і підвищує стійкість системи постачання. Українська дипломатія продовжує інтенсивну роботу для збереження та розширення цієї коаліції на підтримку ЗСУ.

15 січня 2024 року в Палаці Націй у Женеві відбулася важлива подія – презентація стратегічних планів гуманітарної діяльності ООН в Україні на 2024 рік. Її провели заступник Генерального секретаря ООН Мартін Гріффітс, Верховний комісар ООН у справах біженців Філіппо Гранді спільно з Віце-прем'єр-міністром України Іриною Верещук.

Загальний бюджет представлених гуманітарних програм ООН для України становить 4,2 мільярда доларів США. Ці кошти передбачається спрямувати на допомогу 8,5 мільйонам найбільш постраждалих від війни осіб безпосередньо в Україні. Також планується надати гуманітарну підтримку 2,3 мільйонам українських громадян, які були вимушені шукати притулку за кордоном внаслідок російського вторгнення [16].

Таким чином, близько 11 мільйонів українців стануть реципієнтами допомоги від ООН за різними програмами протягом 2024 року. Це свідчить про масштабні зусилля міжнародної організації щодо мінімізації гуманітарних наслідків російської агресії в Україні.

Організації системи ООН продовжать надавати фінансову, продовольчу, консультативно-правову допомогу, а також допомогу із житлом, розмінуванням, доступом до базових послуг у сфері освіти та охорони здоров'я тощо [16].

Представлені плани охоплюють широкий спектр напрямків – від продовольчої та медичної допомоги до забезпечення тимчасовим житлом і надання психологічної підтримки. Їх метою є захистити людське життя та гідність українців, постраждалих внаслідок війни.

Також не менш важливим напрямком роботи української дипломатичної служби є розробка програми економічного відновлення України. Її реалізацію необхідно розпочати ще до завершення активної фази бойових дій, щоб забезпечити стабільне функціонування вітчизняної економіки в умовах тривалого військового протистояння.

Попри війну український бізнес має продовжувати повноцінно працювати для забезпечення потреб як фронту, так і тилу. Тому програма відновлення має передбачати не лише грошові вливання, але й створення преференцій, пільгових умов та екосистеми всебічної підтримки України та вітчизняних підприємств, посилення економічної інтеграції з країнами ЄС.

Разом із тим очевидною є нагальна потреба в масштабному «Плані Маршалла» для України або своєрідному «Плані відновлення післявоєнної України». Ця ініціатива має стати інструментом політико-економічної модернізації нашої держави після завершення війни.

План відновлення передбачатиме залучення значних іноземних інвестицій та фінансової допомоги для відбудови зруйнованої інфраструктури, відновлення промислового потенціалу, стимулювання

економічного зростання та підвищення рівня життя українців. Його метою є докорінна трансформація України на засадах сталого розвитку, енергоефективності, інновацій та європейських стандартів.

Розробка та просування такої комплексної програми вже зараз є одним із пріоритетних завдань української дипломатії. Для її успішної реалізації необхідна широка міжнародна підтримка та консолідація зусиль країн-партнерів.

Реалізація плану відновлення має підтримувати та просувати ті реформи, які є необхідними для виконання Україною вимог, пов'язаних із отриманням статусу кандидата на вступ до Євросоюзу. Йдеться про впровадження європейських норм і стандартів у різних сферах – економіці, енергетиці, сільському господарстві, управлінні тощо.

Дана програма має сприяти динамічному набуттю Україною повноправного членства в ЄС у подальшому. Вона допоможе модернізувати національну економіку, зміцнити інституційну спроможність держави відповідно до копенгагенських критеріїв.

План післявоєнного відновлення закладе міцний фундамент для безперешкодної інтеграції України до єдиного європейського ринку, участі у спільних політиках та програмах ЄС. Він стане рушійною силою для максимально швидкого зближення України з Євросоюзом в економічній, правовій та інших сферах.

Успішна реалізація плану відновлення дозволить Україні увійти до загальноєвропейського інтеграційного простору, забезпечити сталий розвиток та високі стандарти життя громадян на зразок передових країн Євросоюзу.

На думку Національної інституції стратегічних досліджень, «економічна та соціальна модернізація України в межах багатонаціонального плану відновлення повинна переважає збитки від втрати російських ринків та поставок. Цей процес повинен створювати нові конкурентні переваги для європейських компаній, запроваджувати нові комунікації між партнерами з ЄС та України, посилювати інвестиційну привабливість України, що зберігатиметься й після завершення основного періоду відновлення» [10].

Нині пріоритетом української дипломатії є інтеграція до ЄС і НАТО [18].

Водночас, процес переговорів про вступ до ЄС буде складним і тривалим. Адже Україна потенційно може стати потужним конкурентом як у виробництві товарів, особливо в сільськогосподарській галузі, так і в наданні послуг.

Ситуація з блокуванням окремими сусідніми країнами, насамперед Польщею, імпорту українського зерна та здійснення українських вантажних перевезень на територію ЄС, незважаючи на політичну складову, також висвітлює об'єктивні проблемні аспекти інтеграції України до єдиного європейського ринку.

Ці та багато інших питань торговельно-економічного характеру, зокрема забезпечення справедливої конкуренції, потребуватимуть ретельного опрацювання та врегулювання в ході переговорного процесу. Українська дипломатія має бути готова вести конструктивний діалог і йти на компроміси, де це буде необхідно, задля досягнення кінцевої мети – повноправного членства в ЄС.

Успіх переговорів багато в чому залежатиме від здатності української сторони провести глибокі внутрішні реформи відповідно до високих стандартів та критеріїв Євросоюзу. Очевидно, що в ході переговорного процесу про вступ України до ЄС належить врегулювати численні суперечливі питання – від фінансового забезпечення до торговельних режимів і процедур ухвалення рішень. Водночас активне реформування самого Євросоюзу має полегшити інтеграцію нашої держави.

На початку січня 2024 року новий Міністр сільського господарства Польщі Ч. Секерський заявив, що польське ембарго на українську продукцію буде безстроковим. Єврокомісар із питань сільського господарства Я. Войцеховський 5 січня 2024 року виступив із ініціативою запровадження ряду обмежень на українську продукцію при пролонгації регламенту ЄС про лібералізацію торгівлі з Україною у 2024 року» [12]. Паралельно міністри сільського господарства Болгарії, Польщі, Румунії, Словаччини та Угорщини звернулися до Єврокомісії з вимогами введення імпорتنих мит на українське зерно [13].

Отож, українській дипломатії належить невпинно працювати для розв'язання всіх суперечливих питань з країнами-членами ЄС у конструктивний спосіб. Це дозволить забезпечити сприятливі умови для успішного проведення переговорів про вступ України до Євросоюзу та подолати деструктивний вплив протидіючих сил. Україна має розраховувати на підтримку провідних країн-членів та керівництва ЄС, які усвідомлюють важливість інтеграції нашої держави до об'єднання в інтересах зміцнення безпеки та процвітання всього європейського континенту.

Такий комплексний підхід дипломатичних зусиль дозволить Україні зберегти і розширити коаліцію міжнародної підтримки, забезпечити надходження воєнно-технічної та економічної допомоги, просувати мирні ініціативи.

Також варто наголосити на певних недоопрацюваннях дипломатичного блоку України. Найбільшим розчаруванням став Вільнюський саміт НАТО. Україна не отримала запрошення до Альянсу, навіть умовного, відкладеного до завершення війни.

«Останні заяви президента Байдена свідчать про те, що негативна позиція США щодо запрошення України до НАТО не змінилася. Це ставить під сумнів ухвалення історичного рішення в липні 2024 року у Вашингтоні під час наступного саміту Альянсу. За словами Байдена, «НАТО буде присутнє у майбутньому України», однак, ... «ми маємо бути певними, що вони виграють війну» [11].

Реалізація цих напрямків дозволить підвищити рівень координації з НАТО, виконати необхідні кроки інтеграції до Альянсу, залучити підтримку держав-членів та створити сприятливі умови для отримання Україною Плану дій щодо членства.

Збереження стратегічного курсу на євроатлантичну інтеграцію і досягнення чітких практичних результатів у цьому процесі є критично важливим для зміцнення безпеки і обороноздатності України.

Також вагомою поразкою можна вважати угорський напрямок. Протягом минулого року українській дипломатії не вдалося досягти успіху в запобіганні загострення конфронтації з Будапештом. Пік суперечностей припав на боротьбу навколо грудневих рішень ЄС 2022 року щодо започаткування вступних переговорів із Україною та надання їй багаторічної фінансової допомоги.

В українсько-угорських відносинах бракує виваженого підходу. Очевидно, дипломатичні зусилля в цьому напрямку були недостатніми для подолання радикальної антиукраїнської позиції керівництва Угорщини.

Водночас, варто визнати, що питання угорської меншини в Україні є делікатною темою, яка потребує ретельного вивчення та врахування інтересів усіх сторін. Необхідно налагодити конструктивний діалог із Будапештом для пошуку взаємоприйнятних рішень.

Ситуація з Угорщиною яскраво демонструє, що в умовах війни українській дипломатії варто більш оперативно реагувати на виклики, застосовувати різноманітні інструменти залучення та тиску, ефективно розставляти акценти. Потрібен комплексний підхід, який би об'єднував зусилля урядових структур, парламенту та громадянського суспільства.

Досвід взаємодії з Угорщиною має стати уроком для посилення дипломатичної роботи в інших напрямках в інтересах України [3].

Також до недоліків у роботі української дипломатії варто зарахувати гальмування у відносинах з країнами Глобального Півдня, зокрема африканського регіону. Планувалося відкриття десяти нових посольств в Африці, проте малоімовірно, що це швидко вирішить проблему російсько-китайського домінування там.

Китайський напрям залишався дещо осторонь, у тіні подій навколо відносин Вашингтона та Брюсселя з Пекіном. Навіть довгоочікуване призначення Посла в Китаї позитивно не вплинуло, ані на двосторонні українсько-китайські відносини, ані на діалог із керівництвом КНР. Китай офіційно відмовився від участі в Глобальному саміті миру для України 15–16 червня 2024 року у Швейцарії [5].

Ці факти засвідчують, що Україні бракує системної та результативної дипломатичної роботи в напрямку країн Глобального Півдня та Китаю. Необхідно інтенсифікувати зусилля, задіяти всі можливі канали для просування національних інтересів та мирних ініціатив.

Разом із тим варто усвідомлювати складність ситуації та особливості зовнішньополітичного курсу деяких держав. Потрібен ретельний та виважений підхід, щоб не поглибити розбіжності, а навпаки – знайти шляхи до порозуміння та співпраці [4].

За словами Мао Нін, Китай не стане учасником мирної конференції в швейцарському Бюргенштоку через те, що на нього не запрошено росію. Дипломатка зазначила, «що для Пекіна важливо, щоб для врегулювання ситуації в Україні розглядалися альтернативні формули миру, а не тільки та, що запропонована президентом Зеленським» [4].

Певні недоліки української дипломатії стосуються організаційних питань: невирішене питання призначення послів у низці ключових країн – Великій Британії, Норвегії, разом з тим лише нещодавно було призначено послів у Чехії та Угорщині [9; 15].

Таким чином, ключове завдання сучасної вітчизняної дипломатії – послаблення впливу ворога на міжнародних майданчиках та ізоляція рф від міжнародної підтримки, а також максимальні зусилля для зміцнення коаліції держав-партнерів.

Реалізація цих завдань має забезпечити збереження міжнародної підтримки України, нарощування тиску на рф та в підсумку – досягнення перемоги у протистоянні російській агресії. Українські дипломати мають продовжувати активну роботу для розширення та зміцнення цієї коаліції на підтримку України. Важливо залучати нових партнерів, у тому числі ті країни, що дотримуються нейтральної позиції, переконуючи їх у необхідності протистояти агресії рф на засадах міжнародного права.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отож, запорукою успіху України є безпрецедентна єдність та потужна міжнародна солідарність. Результативна робота української дипломатії під керівництвом Міністерства закордонних справ стає одним із вирішальних факторів на

шляху до перемоги. Ключові зовнішньополітичні пріоритети України в 2024 році залишаються незмінними – зміцнювати міжнародну підтримку для протистояння російській агресії, просувати процес вступу до Європейського Союзу та НАТО.

У відповідь на широкомасштабну російську агресію українська дипломатія продемонструвала ініціативність, новаторські підходи та активне просування національних інтересів на міжнародній арені. Україні необхідно докласти всіх зусиль задля нарощування міжнародної підтримки, згуртованості міжнародних партнерів, внутрішньої консолідації та реформ для перемоги у протистоянні російській агресії. Комплексний підхід із залученням різноманітних державних, громадських та експертних кіл дозволить ефективно відповідати на сучасні виклики, захищати національні інтереси та сприяти встановленню справедливого та сталого миру.

Після завершення активної фази військових дій необхідно буде провести додаткові дослідження, щоб оцінити ефективність роботи дипломатії. Такий аналіз стане можливим після підписання угоди про припинення вогню, проте сам факт зупинки війни, наявність гарантій безпеки та недопущення повторного вторгнення також будуть результатом дипломатичних зусиль у післявоєнний період.

Таким чином, дипломатична політика має адаптуватися до нових геополітичних реалій та кризових явищ, враховуючи позиції та інтереси країн-союзників, підкреслюючи важливість подальшого аналізу та прогнозування зовнішніх тенденцій, а також розробки комплексних превентивних заходів. Ретельне планування та стратегічне бачення в зовнішній політиці стануть ключовими для забезпечення стабільності та безпеки в майбутньому.

Список використаної літератури:

1. *Єрмошенко М.М.* Головні дипломатичні перемоги України 2023 року: українська формула миру, військової безпеки: держава і підприємство : наук. моногр. / *М.М. Єрмошенко, К.С. Горячева.* – Київ : Націонал. допомога та інше [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://tsn.ua/ukrayina/golovni-diplomatichni-peremogi-ukrayini-2023-roku-ukrayinska-formula-miru-viyskova-dopomoga-ta-inshe-2476768.html>.
2. *Дем'янюк О.* Міжнародна допомога у забезпеченні фінансування сталого розвитку / *О.Дем'янюк* // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2018. – Вип. 3. – С. 60–69 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32915/1/%d0%94%d0%b5%d0%bc%27%d1%8f%d0%bd%d1%8e%d0%ba.pdf>.
3. Зовнішньополітичні підсумки 2023 року: коротко та без емоцій / Прямий [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://prg.ua/zovnishnopolitychni-pidsumky-2023-roku-korotko-ta-bez-emotsiy/>.
4. Китай офіційно відмовився від участі у Саміті миру у Швейцарії / Факти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fakty.com.ua/ua/svit/20240603-kitaj-oficzijno-vidmovivsvya-vid-uchasti-u-samiti-miru-u-shvejczariyi/>.
5. Китай відмовився від участі в саміті миру щодо України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://rubryka.com/2024/05/31/kytaj-vidmovyvsvya-vid-uchasti-u-samiti-miru-shhodo-ukrayiny-reuters/>.
6. *Литвинчук О.* Міжнародна допомога Україні в умовах війни як вид співробітництва / *О.Литвинчук, А.Шевчук, О.Войтюк* // Геополітика України: історія і сучасність. Євроінтеграція України та економічна безпека держави. – 2024. – № 1 (32). – С. 239–252. DOI: 10.24144/2078-1431.2024.1(32).
7. *Мединська Т.В.* Міжнародна допомога як основа повоєнного відновлення економіки України / *Т.В. Мединська, І.Л. Боднарюк, Н.Р. Олійник* // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. – 2023. – № 73. – С. 93–102. DOI: 10.32782/2522-1205-2023-73-14.
8. *Мороз Н.В.* Фінансова допомога Україні від міжнародних партнерів у період війни / *Н.В. Мороз, ВМ. Косик* // Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. – 2022. – № 5. DOI: 10.54929/2786-5738-2022-5-08-01.
9. Новий посол України в Чехії офіційно розпочне роботу 2 липня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://lb.ua/news/2024/07/01/621894_noviy_posol_ukraini_chehii_ofitsiyno.html.
10. «План Маршалла» для України: хибні історичні аналогії та реальні потреби України / Національна інституція стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/plan-marshalla-dlya-ukrayiny-khybni-istorychni-analohiyi-ta-realni-potreby>.
11. Підсумки 2023 року. Маємо радіти чи хапатися за голову? / Главком [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://glavcom.ua/columns/ksfopenukraine/pidsumki-2023-roku-majemo-raditi-chi-khapatisja-zaholovu-976041.html>.
12. Польський комісар ініціює обмеження імпорту в ЄС українського цукру та м'яса птиці / Укрінформ, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3809627-polskij-evrokomisar-iniciue-obmezenna-importu-u-es-ukrainskogo-cukru-tamasa-ptici.html>.
13. П'ять східних країн ЄС знову просять Єврокомісію повернути мита на українське зерно / Європейська правда, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pravda.com.ua/news/2024/01/15/7437362/>.
14. Скільки та від кого Україна отримала допомоги в 2023 році. Несок союзників у перемогу / Finance.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://finance.ua/ua/goodtoknow/dopomoga-ukraini-2023>.

15. Угорщина затвердила призначення Федора Шандора послом України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://suspilne.media/uzhhorod/556025-ugorsina-zatverdila-priznacenna-fedora-sandora-poslom-ukraini/>.
16. У 2024 році ООН надасть допомогу Україні на 4,2 мільярда доларів США для подолання гуманітарних наслідків війни / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/news/u-2024-rotsi-oon-nadast-dopomogu-ukraini-na-42-miliarda-dolariv-ssha-dlia-podolannia-humanitarnykh-naslidkiv-viiny>.
17. У 2024 році Україна отримає військову допомогу від ЄС щонайменше на €20 млрд – Жозеп Боррель / АрміяInform [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://armyinform.com.ua/2024/03/21/u-2024-rotsi-ukrayina-otrymaie-vijskovu-dopomogu-vid-yes-shhonajmenshe-na-e20-mlrd-zhozep-borrel/>.
18. Членство України в ЄС і НАТО, безпекові гарантії та політика сусідства – орієнтир української дипломатії – Президент / Президент України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.president.gov.ua/news/chlenstvo-ukrayini-v-yes-i-nato-bezpekovi-garantiyi-ta-polit-84677>.
19. *Щипанський П.В.* Міжнародна допомога партнерів як одна з економічних складових перемоги / *П.В. Щипанський, С.П. Леонтович, В.В. Сотник // Актуальні питання національної безпеки і оборони. – 2022. – № 2. – С. 27–31. DOI: 10.33: 099/2618-1614- 2022-19-2-27-31.*

References:

1. Yermoshenko, M.M. & Horiacheva, K.S. (2023), *Holovni dyplomatychni peremohy Ukrainy 2023 roku: ukrainska formula myru, viiskovoi bezpeky: derzhava i pidpriemstvo*, nauk. Monohr, Kyiv: Natsional. dopomoha ta inshe, [Online], available at: <https://tsn.ua/ukrayina/golovni-diplomaticzni-peremogi-ukrayini-2023-roku-ukrayinska-formula-miru-viyskova-dopomoga-ta-inshe-2476768.html>
2. Demyaniuk, O. (2018), «Mizhnarodna dopomoha u zabezpechenni finansuvannia staloho rozvytku», *Visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*, Vyp. 3, S. 60–69, [Online], available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/32915/1/%d0%94%d0%b5%d0%bc%27%d1%8f%d0%bd%d1%8e%d0%ba.pdf>
3. *Priamyi*, «Zovnishnopolitychni pidsumky 2023 roku: korotko ta bez emotsii», [Online], available at: <https://prm.ua/zovnishnopolitychni-pidsumky-2023-roku-korotko-ta-bez-emotsiy/>
4. *Fakty*, «Kytai ofitsiino vidmovyvsia vid uchasti u Samiti myru u Shevtsarii», [Online], available at: <https://fakty.com.ua/ua/svit/20240603-kitaj-oficijno-vidmovivysia-vid-uchasti-u-samiti-miru-u-shvejczarii/>
5. *Rubryka*, «Kytai vidmovyvsia vid uchasti v samiti myru shchodo Ukrainy», [Online], available at: <https://rubryka.com/2024/05/31/kytaj-vidmovyvsia-vid-uchasti-u-samiti-myrushchodo-ukrayiny-reuters/>
6. Lytvynchuk, O., Shevchuk, A. & Voitiuk, O. (2024), «Mizhnarodna dopomoha Ukraini u umovakh viiny yak vyd spivrobotnytstva, Heopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist», *Yevrointehratsiia Ukrainy ta ekonomichna bezpeka derzhavy*, № 1 (32), S. 239–252, doi: 10.24144/2078-1431.2024.1(32).
7. Medynska, T.V., Bodnariuk, I.L. & Oliinyk N.R. (2023), «Mizhnarodna dopomoha yak osnova povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy», *Visnyk Lviv'skoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, № 73, C. 93–102, doi: 10.32782/2522-1205-2023-73-14.
8. Moroz, N.V. & Kosyk V.M. (2022), «Finanova dopomoha Ukraini vid mizhnarodnykh partneriv u period viiny», *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia*, № 5, doi: 10.54929/2786-5738-2022-5-08-01.
9. *LB*, «Novyi posol Ukrainy v Chekhii ofitsiino rozpochne robotu 2 lypnia», [Online], available at: https://lb.ua/news/2024/07/01/621894_noviy_posol_ukraini_chehii_ofitsiyno.html
10. *Natsionalna instytutsiia stratehichnykh doslidzhen*, «Plan Marshalla dlia Ukrainy: khybni istorichni analohii ta realni potreby Ukrainy», [Online], available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/plan-marshalla-dlya-ukrayiny-khybni-istorichni-analohiyi-ta-realni-potreby>
11. *Hlavkom*, «Pidsumky 2023 roku. Maiemo radity chy khapatysia za holovu?», [Online], available at: <https://glavcom.ua/columns/ksfopenukraine/pidsumki-2023-roku-majemo-raditi-chi-khapatysja-za-holovu-976041.html>
12. *Ukrinform*, «Polskyi komisar initsiiue obmezhenia importu v YeS ukrainskoho tsukru ta miasa ptytsi», [Online], available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3809627-polskij-evrokomisar-iniciue-obmezenna-importu-u-es-ukrainskogo-cukru-tamasa-ptyci.html>.
13. *Yevropeiska pravda*, «Piat skhidnykh krain YeS zнову prosiat Yevrokomisiiu povernuty myta na ukrainske zerno», [Online], available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2024/01/15/7437362/>
14. *Finance.ua*, «Skilky ta vid koho Ukraina otrymala dopomohy v 2023 rotsi. Vnesok soiuznykiv u peremohu», [Online], available at: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/dopomoga-ukraini-2023>
15. *Suspilne*, «Uhorshchyna zatverdyla pryznachennia Fedora Shandora poslom Ukrainy», [Online], available at: <https://suspilne.media/uzhhorod/556025-ugorsina-zatverdila-priznacenna-fedora-sandora-poslom-ukraini/>
16. *Uriadovyi portal*, «U 2024 rotsi OON nadast dopomohu Ukraini na 4,2 miliarda dolariv SSHA dlia podolannia humanitarnykh naslidkiv viiny», [Online], available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-2024-rotsi-oon-nadast-dopomogu-ukraini-na-42-miliarda-dolariv-ssha-dlia-podolannia-humanitarnykh-naslidkiv-viiny>
17. *ArmiaInform*, «U 2024 rotsi Ukraina otrymaie viiskovu dopomohu vid YeS shchonaimenshe na €20 mlrd – Zhozep Borrel», [Online], available at: <https://armyinform.com.ua/2024/03/21/u-2024-rotsi-ukrayina-otrymaie-vijskovu-dopomogu-vid-yes-shhonajmenshe-na-e20-mlrd-zhozep-borrel/>

18. *Prezydent Ukrainy*, «Chlenstvo Ukrainy v YeS i NATO, bezpekovi harantii ta polityka susidstva – oriientyr ukrainskoi dyplomatii – Prezydent», [Online], available at: <https://www.president.gov.ua/news/chlenstvo-ukrayini-v-yes-i-nato-bezpekovi-garantiyi-ta-polit-84677>
19. Shchypanskyi, P.V., Leontovych S.P. & Sotnyk V.V. (2022), Mizhnarodna dopomoha partneriv yak odna z ekonomichnykh skladovykh peremohy, Aktualni pytannia natsionalnoi bezpeky i oborony, № 2, C. 27–31, doi: 099/2618-1614- 2022-19-2-27-31

Lytvynchuk O., Shevchuk A., Yurkivskiy A., Dyka O.

Diplomatic Ukraine in the international arena: miscalculations and gains in wartime conditions

Abstract. Abstract. The peculiarities of the formation of a comprehensive program of international military and economic support of international partners, which will effectively strengthen Ukraine's defense capabilities and ensure the possibility of effective resistance to Russian aggression, are substantiated. Special attention is paid to strengthening Ukraine's defense capabilities by supplying modern military equipment, organizing joint military exercises and improving the qualifications of Ukrainian servicemen. A comprehensive post-war recovery plan has been developed, which will include international financial, technical and expert assistance to rebuild the damaged infrastructure and restore the country's economic potential, ensuring stability, economic growth and raising the standard of living of Ukrainians. In addition, the plan envisages the reform of state institutions, the introduction of modern technologies, the improvement of the health care system, as well as the development of small and medium-sized businesses. These measures are aimed at creating a solid foundation for long-term recovery, economic growth, and ensuring the sovereignty and territorial integrity of Ukraine.

A number of scientific methods were used during the research: methods of analysis and synthesis, systematic, comparative, historical, method of expert evaluations, as well as a logical method for formulating conclusions.

Keywords: Ukrainian diplomacy; diplomatic policy; russian-ukrainian war; international activity; post-war reconstruction, foreign policy; international support.

Стаття надійшла до редакції 16.07.2024.